

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:
на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею.
на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
на пів року 8 рублів
 або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска. — З Руславових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хоруцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Парляментарна ситуація.

У всіх таборах парламентарних сторонництв, які ще живо занимали ся подорожию д-ра Кербера до Галичини, слідна тепер зстоя і спокій. Причину сего можна добачати тільки в непевности опозиційних сторонництв, якою дорогою їм дальше йти, а з другої сторони з ясно витиченої цілі і рішучого становиска, яке правительство заняло супротив парламентарної безчинности. Промова д-ра Кербера, вповіджена в хвилі «переповненого сердца», зробила очевидячки своє вражінє на всіх деструктивних елементах парламентарної арени. Поки-що се вражінє проявляє ся в шуканю виходу, в вижиданю і безмоности.

Але є познаки, що таки справді відносини в парламенті повернуть ся на ліпше. Передовсім всі децентрічні сторонництва, які свою будуччину добачують в підорваню сили держави і ідеї одноцільности, притихли, уступаючи по більшій часті противній опінії власного національного загалу. І так, передовсім група Всенімців стратила зовсім на своїм значіню, почасти через «брудні махінації своїх провідників, почасти зі змагаючого ся почутя сили і тривкості нашої держави. Італійска ірідента і так мала епізодичну цїху, а вандрівний рубель перестав плисти, тож і надії русофілів прибрали зовсім плятонічний характер. Вкінци і всепольські фантазії, хотяй вибуяли з причини теперішньої, нещасливої для Росії війни, побороє сама польска суспільність, видячи їх безвихідність, та чуючись добре в тій колісці народів, якою є Австрія.

Тим настійчивійше та охотнійше виступають тепер всі живла, прихильні праці і мирному розвоєви. І треба признати, що правительтво д-ра Кербера подає кождому можливіст і нагоду вступити на сю дорогу. Навіть Чехи, які і так вже пересвідчили ся, що обструкціє не дійдуть до нічого, мають тепер улекшений відворот через основанє паралельок при учительских семінариях на Шлеску і они справді, коли і остануть в опозиції, то всеж таки не повернуть до нівелюючого оружя обструкції. Через свою подорож др. Кербер позискав для правительства Поляків, не зражуючи прихильних собі сторонництв вірноконституційної більшої посїлости, клерикальної німецької партії і християньско-соціальных. Надто полудневих Славян позискав собі приреченєм що-до загребского універзиту, а німецькі поступова і людова партії, хотяй не мають вще жадного контакту з правительством, однак не стануть в засадничій суперечности з політикою попередних трех німецьких сторонництв.

Що-до Русинів, то хотяй старано ся з деякого боку подорож д-ра Кербера до Галичини представити, як поїздку на торг, де мали продатись інтереси руского народу Полякам за їх підпіранє правительства в парламенті, то всеж таки руский клуб не виступить з сильною, принципіальною опо-

зицією. Передовсім настроій буковинських послів супротив правительства, яке приклонно підпірає рускі інтереси на Буковині, не дозволить до такого становиска. А відтак і політичний змісл наших послів покаже їм, що словненє державних, немінучих і нетерплячих проволоки конечностий, не можна робити зависимими від постулятив, яких сповненє залежить не тільки від самого правительства, а в даній хвилі ледви чи є можливими для него до спомненя. Були часи, коли і з буковинськими Русинами правительтво не числило ся, але они двигнули ся так високо і розумною політикою своїх провідників поставили руску справу в Буковині так, що на них справді австрійске правительтво може числити як на буковинських «Тирольтців» і числити ся з ними як з політичним чинником. Нам остає тільки йти тою самою дорогою і без віддику, не роздроблюючи своїх сил та гадок на ексцентрічні маневри та радикальні кличі, працювати над громадженєм своїх народних засобів і сил, а тоді певно, що так правительтво Кербера, як і жадне инше австрійске правительтво не видасть час на жертву майоризації.

А повертаючи до властивої теми, зазначимо наконєць, що уздоровленє парламенту є тим правдоподібнійше, що тепер прийдуть на денний поряток не економічні та національні справи, які дадуть ся відкладати і модифікувати, але полагожде важних справ армії, в яких двірські круги не допустять до проволоки. Тому то і звісну альязию д-ра Кербера в згаданій промові прийняли всі сторонництва як серіозний проблем: або—або!, і у власнім інтересі не схотять довести ситуації до крайности октройованя конституції.

Япаньско-російска війна.

Цар про війну.

Daily Express доносить, що князь Людвик Батенбергский, перебуваючи перед кількома тижнями в гостині у царя, як заступник англійского короля підчас хрестин царевича, розмовляв з царем про війну і злегка натякнув про можливість посередництва. На те сказав цар: Доки я живу і доки остане хоть би один російский вояк і один рубель в російській касі, я сю війну, до якої Япанія примусила мене, буду вести без огляду на те, кілько вще нещастє потерпимо. Нічо не змінить моєї постанови.

Ще з під Ляояну.

Köln. Ztg. доносить з Петербурга, що після наснілєх там китайских інформацій, япаньскі сили межі Ляояном а Мукденом мають вносіти 500 тисячій людей і 700 гармат. Задня-япаньска сторожа складає ся з 40.000 Кореїців і 30.000 Китайців. Супротив того відворот Куропаткина був доконечний. Кореспондент Daily Telegraph, який дотепер перебував в япаньській головній квартирі, доносить з Тячїна, що Япанці подали за низьку цифру своїх страт під Ляояном, бо там полягло не 17.000, а 30.000 япаньского війска. — Справознавець російської телеграфі-

чної агенції доносить з Харбина: Япанці здержали дальший марш на північ. Їх передні сторожі покинули Шахе і вернули до Єнтай. Головна сила япаньскої армії розложила ся табором коло Ляояну. Припускають, що Япанці є так ослаблені борбами коло Ляояну, що на разі їх марш є неможливий.

З Порт-Артура.

Ген. Штесель в телеграмі до царя з дня 28. серпня доносить: Вчєра о год. 3. рано Япанці заатакували підчас сильного вихру наші позиції на лівім крилі, іменно один форт і гору Кудянча. Атак відперто на всіх точках. Наші страти були невзатні. Згинуло 3 офіцирів, а 2 офіцирів і 98 вояків є ранених. Всі ранні находять ся в лікарській опіції. Трупы япаньских вояків хоронять наші війска. Однак неприятель утруднює сю працю, стріляючи до відділів Червоного Хреста. Друга телеграма ген. Штеселя до царя з дня 2. вересня доносить: Нині вночі неприятель розпочав гарматний огонь і рівночасно виконав атак на гори Високу і Довгу. Однак передні сторожі вчасно зузрили неприятеля і рівночасно розпочали сильний огонь. Одна неприятельска колумна, машеруючи через долину, натрафила на автоматичну міну, яка експлодувала. Велике число неприятеля вилетіло у воздух. В протягу одной години ми відперли атак. Наші страти невзатні. Ранений 1 офіцир і 7 вояків. — Про вїзд балтійскої фльоти кружать суперечні поголоски. Одні твердять, що она, вїхавши з Кронштату, вибрала ся вже рішучо на далекий Схід, другі кажуть, що се тільки вправи для нової залогі і що фльота поверне до Кронштату, або постушить на довший час до Ревлю.

З економічної области.

(Справознає Краєвого Союзу кредитового за 1904. рік).

Пятий рік істнованя «Краєвого Союзу кредитового» в порівнаню з попередними роками виказує: 1) У ділі членьскі з кінцем 1899. р. вносили квоту: 19.250 К, з чого було дійсно уплачених: 18.361 К, що зложило 258 членів з 385 заявленими удїлами. З кінцем року 1900 стан удїлів членьских представляє квоту 35.000 К, т. є 312 членів з 700 заявленими удїлами, з чого дійсно вплачено на удїли: 25.902 К 69 сот. З кінцем 1901. р. вносить квота заявлєних удїлів 42.950 К, а дійсно вплачених: 32.010 К 08 сот., що зложили 358 членів з 859 заявлєними удїлами; з кінцем 1902. р. заявлєні удїли членьскі вносять: 51.100 К, а дійсно вплачені: 38.451 К 54 сот., що зложило 391 членів з 1.022 удїлами; з кінцем 1903. р. заявлєні удїли: 62.050 К, а дійсно вплачені: 48.789 К 10 сот., що зложило 448 членів з 1.241 удїлами.

2) Вкладки щадничі з кінцем 1899. р. вносили квоту: 183.994 К 62 сот.; з кінцем 1900. р. стан вкладок щадничих вносил квоту: 295.569 К 77 сот.; з кінцем 1901. р. квоту 376.171 К 82 сот.; з кінцем 1902. р. квоту: 547.752 К 53 сот., а з кінцем 1903. р. квоту: 756.405 К 56 сот., на 728 книжочках вкладкових, на 4¹/₂ %.

3) Фонд резервовий вносить з кінцем 1899. р. квоту 528 К 10 сот.; з кінцем р. 1900 вносил стан фонду резервового квоту: 758 К 96 сот., в р. 1901. вносил: 1.007 К 58

сот.: з кінцем 1902. р. виносив: 1.449 К 89 сот., а спеціальна резерва: 254 К 86 сот., з кінцем 1903. р. виносив зі спеціальною резервою квоту: 2.575 К 33 сот.

4) Позички уділені з кінцем р. 1899. вносили квоту: 154.283 К 78 сот.; з кінцем 1900. р. виносив загальний стан уділених позичок: 295.830 К 10 сот.; в 1901. р. 375.760 К 36 сот.; з кінцем 1902. р. квоту: 533. 453 К 85 сот.; з кінцем 1903. р. квоту: 821.796 К 81 сот., з чого позички на скрипти довжні (інтабульовані): 94.924 К, на акцепти векселів: 57.878 К 66 сот., на кредит товариств: 368.896 К, а на парцеляції: 300.098 К 15 сот.

З кредиту в «Кравім Союзі кредитовім» на 5 1/2% користало в р. 1903. — 45 товариств. Окрім того 11 товариств союзних мало в «Кравім Банку» на 1903. р. признаний кредит безцензуральний до висоти: 377.000 К на 4%.

5) Руских товариств кредитових, зареєстрованих перед впровадженням вжито «Кравого Союзу кредитового» було дванадцять, з котрих «Віру» в Перемишлі (1), «Самопоміч» в Коломиї (2) і «Касу задаткову» в Стрию (3) заложено в р. 1894.; «Дістер» у Львові (4), «Банк звязковий» в Станиславові (5), «Самопоміч» в Бродах (6) і «Поміч» в Терезовлі (7), заложено в р. 1895.; «Надію» в Бережанах (8), «Руску Касу» в Чернівцях (9) і «Любов» в Ляхівцях (10) заложено в р. 1896.; «Поміч» в Городку (11) заложено в р. 1897. і «Защиту землі» (12) у Львові в р. 1898. Відтак по засновању «Кравого Союзу кредитового» в в. 1899. впроваджено в жите: «Спілку ощадности і позичок» в Острові (13), «Повітове Товариство кредитове» в Тернополі (14), «Згону» в Копичинцях (15), «Добробит» в Самборі (16) і «Хлопський Банк» в Калуші (17). Далше в р. 1900 впроваджено в жите: «Повітове Товариство кредитове» в Немпріві (18), «Руску Касу» в Рогатині (19), «Повітове Товариство кредитове» в Сокалі (20), «Самопоміч» в Золочеві (21), «Повітові Товариство кредитове» в Городенці (22), «Спілку ощадности і позичок» в Яричеві старім (23), «Товариство задаткове» в Тарнаві вижній коло Турки самбірської (24) і «Спілку ощадности і позичок» в Вишатичах коло Перемишля (25). В р. 1901. впроваджено в жите: «Повітове Товариство кредитове» у Львові (26), «Взаїмну Поміч» в Топоріві (27), «Народний Дім» в Жидачеві (28), «Повітове Товариство кредитове Руского Дому Народного» в Борцеві (29), «Повітове Товариство кредитове» в Бібрці (30), «Спілку ощадности і позичок» в Торках коло Перемишля (31), Товариство вз. кр. «Бескид» в Сяноці (32), в Белзі (33), «Краве Товариство кредитове урядників і священників» у Львові (34), «Повітове Товари-

ство кредитове» в Старім Самборі (35) і «Народний Дім» в Мостисках (36). В р. 1902. впроваджено в жите: «Повітове Товариство кредитове» в Скалаті (37), «Руске Товариство кредитове» в Яворові (38), «Руску Касу» в Делятині (39), «Народний Дім» в Дрогобичі (40), «Руску Касу» в Угнові (41), «Народний Дім» в Тернополі (42) і «Міщанську Касу» в Станиславові (43). В р. 1903 впроваджено в жите: «Самопоміч» в Солотвині (44), «Міщанську Касу» в Скалі (45), «Касу для позичок і ощадности» в Бурштині (46), «Лемківський Банк» в Новім Санчі (47), «Касу задаткову» в Камінці струмилової (48), «Касу позичкову і щадничу» для громади Городенка (49), «Надію» в Чорткові (50), «Власну Поміч» в Буциках (51), «Віру» в Раві рускій (52) і «Повітове Товариство кредитове» в Заліщиках (53). Задля організації ровних товариств кредитових розсилано інструкцію до закладаю товариств реєстрованих, як також заурочувано існуючі товариства кредитові до приступлення в члени «Кравого Союзу кредитового», з котрих приступили: «Надія» в Куликіві (54), «Каса задаткова» в Радимні (55), «Надія» в Галичі (56), «Спілка» в Балинцях (57), «Спілка» в Трофанівці (58), «Селянська Каса» в Пакостві (59), «Каса позичкова» в Ольшаниці (60), «Спілка» в Хишевичках (61), «Віра» в Тисьмениці (62) і «Товариство задаткове» в Зборові (63).

6) «Кравий Союз кредитовий» перевів в п'яти році адміністраційнім 34 люстрацій союзних товариств

З вислідку переведених люстрацій годять ся піднести, що всі наші товариства кредитові мають завсе корисні умовини до успішного розвитку з великим хісном для інтересів народних, та що загальним нашим змаганєм повинно бути, аби в як найкоротшій часі у всіх містах основано зареєстровані товариства кредитові.

На підставі предложеного білянсу за рік 1903 виказує ся чистий зиск, по покриттю всіх видатків, в квоті: 3.751-39 корон, з чого предкладає ся квоту: 1.945-26 корон призначити на 5% дивіденду від уділів членських, квоту: 376 корон приділати на фонд резервовий, до спеціальної резерви: 230-13 корон, а на цілі добродійні 1.200 корон.

В тім році адміністраційнім було загальною 448 членів з 1.241 заявленими уділами на суму 62.050 корон, з чого дійсно виплачено на уділи суму 48.789 корон 10 сот. В тім році адміністраційнім виплачено 30 уділів, а виповіджено 31 уділів.

Поміж членами «Кравого Союзу кредитового» було: священників 99, товариств 82, ремісників і промисловців 28, свѣтської інтелігенції

154, жєнщин 5, сєлян і господарів 64, духово працюючих 7, инших 9; разом 448 членів.

Н О В И Н К И.

— Календар. В пятницю: руско-кат. Антима, Теоктиста; рим. кат. Людмили дѣви. — В суботу: руско-кат. Вавила, Мойсея; рим-кат. Лямберта.

— Поділ інспекційних округів. Міністер просвѣти затвердив отсеї новий поділ інспекційних округів ц. к. краєвих інспекторів середних шкіл почавши від шкільного року 1904/5: а) I. інспекційний округ краєвого інспектора шкільного Івана Левицького обіймає отсеї заведеня: гімназії руску у Львові, IV разом з рівнорядними відділами у Львові, далше в Станиславові, I і II в Коломиї, в Бучачі, в Бережанах; жєнський ліцей у Львові: п. Загурської і Дітнерівної, жєнську середню школу з гімназіальним пляном наук Зофії Шталковської у Львові. б) II. інспекційний округ краєвого інспектора д-ра Людмила Германа обіймає: гімназії св. Анни, св. Яцка, III і IV в Кракові, далше в Подгужі, Н. Санчі, Бохні, Вадовицях, в I і II в Тарнові, Н. Торай, приватну гімназію Єзуїтів в Бонковичах під Хировом, приватні жєнські школи з гімназіальним пляном наук Тшасковського і Стажинської в Кракові, приватну жєнську школу середню в Тарнові, жєнський ліцей Каплицької в Тарнові і жєнський ліцей Уршулянок в Тарнові. в) III. інспекційний округ краєвого інспектора шкільного Імануїла Дворського обіймає: гімназії II і V у Львові, далше в Золочеві, Бродах, Стрию, Дрогобичі, Самборі, Дембиці, Ярославі, вкінці I і II в Ряшеві. г) IV. інспекційний округ краєвого інспектора д-ра Франца Майхровича обіймає: гімназії III разом з рівнорядними відділами у Львові, I і II в Перемишлі, в Яселі, Сяноці, I і II в Тернополі; приватну жєнську школу гімназіальну з правом публічності у Львові; приватну жєнську школу гімназіальну Гольдблат-Каммерлін у Львові; руский жєнський ліцей в Перемишлі; жєнський ліцей п. Гільдової в Перемишлі, жєнський ліцей п. Недзьялковської і Ольги Філіппі у Львові.

— Соколи в Соколівці, золочівського повіта, збільшили ряди соколіські о поверх пів сотки членів. Послїдній неділі с. в. II. с. м. відбули ся перші загальні збори тамошної пожарної філії «Сокола». — Місточко Соколів, як всі наші місточка має просторій ринок, обставлений довкола будама, призначеними виключно на крам, а на середині ринку, як звичайно, стоїть — ратуш... ні, коршма, звана графікою. На ринку відбувають ся що середі торги на всячину; середину міста обсіли густо віреїсповідники Мойсея, типові жиди галицькі. Они то, як все, цікаві на всяку новість, збільшили число видців, тим більше, що се було жидівське свято. Ціле місточко сьвяткувало. На ринку уставлено високий, дубовий стовп, а на єго верху маяла у воздуху синьо-жовта хоругва, видна далеко в околиці, звїщаючи, що в Соколівці не звичайний день, а не аби яке свято. Коло 3.

Сильвестер Яричевский.

ПАЛІЙ.

Направду — тоті «прости» люди, тоті мужики, не мають ні крихітки серця! В них панують самі розбишацькі, братовбійчі інстинкти...

* * *

Стефан Сиротюк прийшов на свѣт бідаком і жив у молодости наймитом-попихачем. Але думка у него була весела, як весняна днина; серце повне радощів, як серце малої, неповинної дитини. Прийшла пора в єго життю — він уподобав собі яснолицю дівчину-наймиачку, вона полюбила єго.

Побрались, аби бідувати-гарувати, працювати, бо праці не боялись обоє, навіть єї любили. — Пїдемо в комірне, — мовляли, — заробляти мемо, а там добробимось хазяїстечка й заживемо, як Бог приказав.

Мали трошка заощадженого гроша, робили на паньскім і «людскім» лані, аж піт їм стїкав чолом, добробились нивки і хатинки.

— Слава-ж тобі Господи! — сказали, — от тепер то й жити мемо по християнськи, по людски.

Не післяв Бог дочекатись діточок; які були — забрав до себе. Хто-ж їх старість повеселить, хто осолодить тяжку-трудну мандрівку життя? Кому припаде працювати на нивці, скропленій їх питомим потом-працею?

По божому сьвіту — по широкому тиняєсь безрідних дітий чимало. Голодують вони, побивають ся лихою долею.

— Возьмім яку сирітку-дитинку, виховаймо в страхі Господнім, най росте Богу на хвалу, людям на добро, а нам та на сердечную потїху, — сказали собі.

— Се-ж добрий, милосерний вчинок — сиріт пригортати. І ми зросли в сирітстві, в бідності, то тямимо гаразд сирітську долю.

Знайшла ся дитина, малий хлопчик, що служив по трошки в людей, по трохи в жиди. Забрали єго в свою хату, пильнували, доглядали, як ока в головці.

Пішла й далше праця, змивана потом, бо працювати треба — се-ж божий заповіт.

Нивка ширшала, прибувало землиці, волотого зерна, зяєніла достатком вбога колїсь хатинка. Сиротюки раділи, що Бог іслав щастя.

— Се нам принесла божа сирітка, — приговорювали собі наші господарі, — се ізза неї наплила Господня благодать у нашу хату!

А хлопець-приймак підростав, дужав на їх радість. І в школу ходив і в церквоці сьпівав і помагав на полі...

* * *

Гей, знемогли ся наші господарі, знемогли ся! Тай де те здоровля діло ся — те крицеве? Взяла єго крївава роботонька, невсишуца журба про грїш на податки, приголомшили літа. Літа, літа приголомшили. Близько двацять літ тяжкої праці-боротьби — се не шутка! Здоровлячко зниділо...

А в неї — в тої вірної подруги тільких літ, — в тої поради-відради, що сивою голубкою літала-побивалась у куші з мужем — у Сиротюкової жінки не було й ніколи сильного здоровля, а що було, те й надірвалось.

От — яка хороша, чарівна яр на свѣті, от — як там сьмієть ся боже сонїчко, як зеленіють поля, сьпівають пташки-щебетушки, а вона, сердешна, прикована до постелі, вездужає. Шкода сьвіта, шкода! Тепер єго покидати, коли він так всьміхає ся до неї, коли вже є чим і з ким жити. Тепер би оттак і зажити спокійно, тихо та молитись небесам за свої й чужі грїхи, за людске добро...

Та куди їй до життя! Полежала, постогнала, поболїла, а там і пішла в «божю» путь.

Заплакав Сиротюк, згадавши єї — покійницю, згадавши ті літа, що їх прожили обоє в доли-недоли і в щастю тихім, як весняний вечір.

Поховали єї, остав Сиротюк зі своїми скорбними думками. Та ще й добре, що не сам остав. В него є щира, хоть не своя, придбана дитина.

Та як же їм так жити без жіночої голови, без господині-робітницї, помічницї в хаті? Старий Стефан не богато й здужає, молодий, звісно, як молодий, не поведе всьому ладу, як треба.

А красна яр не стоїть, їде; робота в полі і в господарстві жде. Перша то весна в життю нашого Стефана, що така сумна, непривітна.

* * *

год. пополудни заройло ся на ринку; ціла Соко-
лівка явила ся під крилами синьо-жовтої хору-
хви. До муштри стануло відразу поверх 40 лю-
дей, переважно молодших парубків. Кудя лиш
порушив ся похід, товпа видців звертала ся в
ту сторону, щоби ні на хвилю не стратити
з очей сего нового явища, бо кождий мав там
в рядах Сокола, креного або знакомого. Товпа
так змогла ся, що треба було робити дорогу.
Мимо просьби, мимо наклеювання людий призна-
чених до удержування порядку при помочи війта
і поліції, не мож було свобідно порушати ся.
По муштрі зроблено забаву рухову, яка збуджа-
ла у видців вдоволене, оказуване що хвала ви-
бухами сьміху. Забаву перервала надходяча чор-
на хмара з заходу, тому всі зайшли до читаль-
няного дому «Просьвіти», а жиди поховали ся
під свої дахи. Сала Читальні дуже простора за-
повнилася ся по береги, а прочі тиснули ся до
вікон. Залягла тишина, коли місцевий парох о.
Кальба відкрив збори. Предсідателем зборів ви-
брано о. Танаякевича з Закомаря, який своєю
вимовою і своїм жаром старав ся позискати
людий для ідеї сокілської. Делегат зі Львова дг.
Н. Сіак пояснив описля докладно статут і кори-
сти з такого товариства, почім висало ся до
70 членів, в чім дали примір околичні гості-
сьвященика, складаючи рівночасно грошеві дат-
ки до каси молодого «Сокола». Головою това-
риства вибрано д-га Скоробогатого, начальником
стягу д-га Василя Гюта, фахового пожарника,
містоначальником д-га Федя Колодку; до стар-
ших д-гів: Миколу Андрухова, Луця Бартіша і
Гриця Левка, а в склад комісії контрольної вій-
шов о. Кальба. Під кінець роздано відзнаки по-
жарні і візвано Соколів, щоби ставили ся на
ринку до вправ зі сикавкою. І знов зібрала ся
товпа під хоругвою при приладах до гашеня
огню. Є в Соколівці аж дві сикавки, однак добрі
они для малого села і до підливання огорудів,
але не для місточка, яке числить вже 2½ тис-
сячів самих Русинів, 45 латинників і кілька
соток жидів. Пізно в вечера покінчив делегат
львівського «Сокола» науку пожарну, відтак по-
іменовано командантів всіх трех відділів і від-
дано їм відділи, щоби приладили ся до послі-
дного понісу на знак алармовий пожарної тру-
бки. Аларм на звінницю удав ся зовсім добре,
почім делегат візвав всіх Соколів до праці над
розвоєм нового гнізда, що всі однодушно при-
обіцяли. Нехай тепер Соколівка стане вірною
своєю імені сокілському!

— **В Кристинополі,** сокальського повіта, від-
крито дня 4. с. м. три нові Читальні «Просьвіти»
с. в кристинопільської, новодвірської і класівської.
Сьвято отвореня читальнь устроєно спільно в
Кристинополі в салі окрашений візнями. По про-
мові делегата філії «Просьвіти» з Сокала п. Д.
Книша наступили сьпіви і деклямації, які ви-
пали гарно. Народу було поверх 300 осіб.

— **Надзвич. заг. збори „Ризницї“ в Самборі** з
дня 13. с. м. були як попередні збори пбписом
кацапских галабурдників, які криком і грозяба-
ми не допускали народовців до голосу, а тим-
часом загарбана кацапами президія зборів пе-
реводила з гори уложені ухвали. На зборах яви-
ло ся 208 членів, з 400 кількадесятьма голоса-
ми, а що після статута треба було 742 членів,

тому збори почали ся перед 11. год. с. в дру-
гім речинці, коли кожде число членів було ви-
старчаюче. Народовці, які розпоряжали майже
половиною голосів, хотіли мирним способом до-
вести до згоди на зборах і предложили дирек-
ції товариства свої мінімальні жаданя щодо
вибору членів дирекції і надзир. ради. Однак
дирекція не дала ніякої відповіді. Збори поча-
ли ся нелегально, бо мимо заповідженого по-
чатку на 11. год. кацапня зібралася вже о 10¼
год. і сим хитрим способом пересадила вибір
своєї президії. Над відчитуванням звітом не до-
пущено до голосу ніодного народовця, а голосо-
вання над прийнятем річного звіту, вибором чле-
нів дирекції і надз. ради та над зміною стату-
та відбули ся серед неколконого крику, так що
ніхто не чув ніяких внесень. Супроти такого
факту адв. др. Кормош з Черемішля заложив
протест заля нелегальности ухвал і заявив, що
аробить в сего ужиток в судовій дорозі. Потім
всі народовці вийшли зі салі, а в слід за тим
голова зборів о. Л. Шавинський заквив наради.
— **Із касового звіту „Ризницї“** подаємо отсі да-
ти за „Галічаніном“: Сума декларованих і спла-
чених вкладок від 1008 членів вносила по
день 1. липня 1904. р. 44.447 К; резервовий
фонд вносять 15.606 К. Вкладок є на 420 кни-
жочках 374.393 К, се є о 94.461 К більше, чим
перед роком. Тов-о має 68.670 К власної готівки
і два домі вартости 82.300 К. Товари в магази-
нах в Самборі і в філії у Львові представляють
вартість 188.000 К, а на довгах є за 92.680 К.
В посліднім році продано товарів в Самборі за
232.352 К, а у Львові за 46.290 К. Удержане
всього персонала коштувало 21.785 К. Чистий
зиск в мин. році адмін. в квоті 8.092 К розді-
лено в той спосіб: 50% на дивіденду від вкла-
док, 10% на резервовий фонд, а 40% на запо-
моги для вдів і сиріт по сьвящениках і на при-
ют для тих вдів і сиріт.

— **З „Висшого Інститута музичного“.** Вписи
відбувають ся щоденно від 6. до 1½. 8 год. вече-
ром, а в неділі і наші сьвята від 11½ до 1. год.
в комнатах „Рускої Бесіди“ (Ринок ч.
10, I пов.) а то з причини невикінченя нанятого
мешканя при ул. Вірменській ч. 2. Інформацій
уділяє секретар Інститута п. М. Волошин,
канд. адв. ул. Замојського ч. 9., себо листовні
запитаня, при чім належить долучити марку
на відповідь; — устно інформує в вичсе наве-
дених годинах урядових в „Рускій Бесіді“. По-
чаток науки оголосять часописи. — *Дирекція.*

— **Із Стрийщини.** Вибори до повітової ради з
журії сільских громад в Стрию переведено на
основі одной лише рускої лісти. Польської лісти
зовсім не було і ніхто взагалі з Поляків до ви-
бору не мішав ся. Руска ліста вийшла отже
одноголосно. Вибрані: адвокати др. Олесницький
зі Стрия, др. Чайковский зі Сколього, оо. Дави-
дяк з Тухлі і Остап Ніжанковский та селяни Бер-
ник, Скоблик і Подобівський.

— **З Жабя** доносять нам: Дня 4. с. м. отворе-
но наново тутешню «Січ». На загальних зборах
які відбули ся того дня, висало ся до товари-
ства поверх 200 Гуцулів і вибрали кошомим на-
ново Юру Соломійчука. Збори відбули ся в при-
сутности комісаря і двох жандармів. — **Із всіх**

Шумне, гучне весіля справив Стефан сво-
му прибраному синові. Як-раз минув час жа-
лоси по сьрдешній покійниці Сиротюковій, а
треба було в хату помічницї, господинї. Сив-
приймак став на порі, знайшов собі дївчину,
що припала до серця та ще й люди хвалили,
що була слава робітниця. Отгакої то й Сиро-
тюкови треба невістки. Тому й таке весіля
гучне.

Гудять цимбали, підгукую поважний бас,
заливають ся коломийкою скрипки. Люди гуля-
ють, охота скрізь, а Сиротюк радіє, так радіє
своєму і чужому щастю.

Обійшли весіля, як Бог приказав і взялись
до праці.

Справді слава робітниця та Степанова
невістка: в єї руках так і горить робота. Така
молода, а справна собі на диво. Гарних відай
мала родичів, що добру навчили...

В хаті вилискує ся від чистоти і ладу, в
стайні весело іржуть коники, ревуть коровиці,
блють вівці. Множить ся боже зерно, стіг коло
стога, то на поли, то коло хати.

Робота йде живо, різко. Минають дні, тиж-
ні, місяці, мов ланцюшком вють ся. І не стями-
лись, як промайнуло над їх головою повних
десять літ.

Але в Степана минаюна вже погідна, бли-
скауча веснонька, не всьміхає ся до нього золоте
сонечко, здоровля стерялось таки міцно. Під-
топтале тіло, зневолені кости бажали б трохи
припочити. Не йде робітка йому з рук, так, як
ішла перше. А тут невістка вже й дивить ся
скоса на повільну роботу, часто пригоняє, а іно-

ді то й полає. Ну, що-ж діяти? жіноче діло ла-
яти. Але се не мило, се трохи болить.

В хату заходить і рідня невістки, люди
облесні, солодкі як цукор, що його пани їдять;
вбогі то люди, бо стратили багато майна в про-
десах, зійшли майже на дідів. Невісточка їм від
часу до часу й способляє, звичайно — свої. А
сив-приймак не перепиняє жінці в нічим. — Та
най там, бідні люди! Я-ж і так не візьму зі со-
бою майна в домовину, — гадає старий Сиро-
тюк, — се-ж я й дітям моїм запишу. Най діють
з тим добром, що хотять, аби лиш вийшло на
добре. Тільки... тільки тої лайки за багатов...

Та за мало було тої лайки, прийшла біль-
ша, грізнійша.

— Ти старий, неробо! — кричить невістка,
— зїдаєш в мене хліб, а робити не хочеш?

— Але-ж, невістко, застанови ся! Що гово-
риш? Я-ж на той хліб-сіл заробив власними ру-
ками! Гріх тобі таке казати! Зглянь ся на мою
недугу, на мої збідовані кости! — боронить ся
Сиротюк.

— Годі, годі тобі, старцуне, таке верзти!
Хто тут робив найбільше, відколи я прийшла?
Хто? Я тай мій чоловік! Ми робочі воли, а ти
лежнем став, небоже! Проч мені з хати!

Прийшли й побої. Сив-приймак не змилу-
вав ся над сивим опікуном, потурав жінці.

З болючим серцем забрав ся наш Сир-
тюк зі своєї хати. От, довело ся старому птахови ті-
кати з питомого кубла...

(Кінець буде).

«бунтівників», які сиділи в слідчій вязниці, ли-
ше Семен Коржук одержав акт обжалования за
переступ §. 99. к. з. Судова розправа ще не на-
значена. — Жабівські латинники, яких є кіль-
кастація, заходять ся велими около будови ко-
стела, однак не можуть найти площі під будову,
бо ніхто з Гуцулів не хоче їм продати кусника
грунту при дорозі. Бідні Гуцули боронять ся
проти латинізації всіма силами, а що коштує
їх сей опір, сьвідчить подія, що одному Гуцу-
лови відобрала Скарбківська фундація 20 кількя
моргів полонини, уживаної ним від 40 літ, за те,
що Гуцул не хотів продати ґрунт під будову ко-
стела. — Тутешний нотар, жид Йонас Горовіц є
великим польским патріотом і вдумав для Гу-
цулів нову драчку. Хто прийде до него робити
контракт, п. Горовіц питає найперше, чи він на-
лежить до «козаків». Котрий до сего признає
ся, то мусить заплатити 2 К на польський ко-
сцюлок. З таких патріотів складає ся переважно
жабівська Польонія. — *С.*

— **Виділ „Селяньської Бурси“ в Богородчанах-**
місті подає сим до прилюдної відомости всім
Всч. отцям духовним і громадянам богородчань-
ского солотвиньского повіта, що є ще більше
місце в «Селяньській Бурсі» для спосібних і та-
лановитих селяньских хлопців-школярів, котр
могли би до VI кл. виділової школи в Богород-
чанах в р. 1904-5 учзати, під уміркованими
доступними услівями щодо удержавя. Проте хтї
має таких школярів, най не теряє дорогого часо
і як найскорше зголосить ся до Всч. о. Антону
Рудницького пароха в місті Богородчанах. При-
тім приємно Виділови Бурси заявити, що з «Бого-
родчанської Бурси» на сей рік 1904/5 всі три
(на 12 бурсаків), що ходили до IV кл., перейшли
до I кл. гімназияльної, і майже всі дістали сте-
чень відзначуючий. — За Виділ «Селяньської
Бурси» в Богородчанах: *В. Паук.* (Прочі рускі
часописи зволять умістити таю відозву).

— **В окрузі станіславівської дирекції залізниць**
іменовані аспірантами: Йосиф Ясіньский, Мих.
Ястшембский, Вілг. Ояк і Антін Ріпецкий з осід-
ком в Станіславові; асистент Жигм. Махневич
в Чорткові іменованій начальником стації в Бі-
лій чортківській; асистент Андрій Романчук, на-
чальник стації в Білій чортківській, перенесений
до стаційного уряду в Чорткові.

— **Міжнародний зїзд дерматологів** почав свої
наради в Берліні при участі около 150 лікарів.
Зїзд буде займати ся головно: проказою, vene-
ричними недугами і чахоткою. Позавчера ведено
наради в справі сировиці протисфізістичной,
яку виробляють французки лікарі др. Кір і др.
Шампан. Оба дослідники запевнюють, що від-
найшли бацяля тої недуги та що при помочи
специяльного способу закрапування можна его
легко віднайти в крові осіб, які хорували на
сифіліс. По відкритю бацяля оба лікарі переве-
ли его годівлю і витворили сировицю, яку ви-
пробували спершу на малпах, а пізнійше на лю-
дах. Проби мали вдати ся. Як привяв їх дослі-
ди зїзд лікарів, ще не знати, бо телеграми про
те ще не донесли.

— **Американські паничі.** З Бівер Крік, Алта в
Канаді піше п. І. Голуб до амер. «Свободи»: «У
нашій околиці деякі хлопці, що поженили ся,
повиходили дуже эле. Більша часть з них вже
по семому рокови тут в Канаді, отже не хотіли
женити ся з «простими» дївками, позабирали
собі пані. Та що з того вийшло? Вийшло таке,
що тепер ті пані не хочуть з ними сидіти. А
що дальше буде, то не знати. Один каже, що
як жінка не хоче з ним сидіти, то єї застрілить,
другий каже, що застрілить і єї і тестя, а тре-
тий, що піде в сьвіт за очі і жінку лишить.
Бачите до чого оно йде? Тому нехай кождий
добре вважає, кого бере, бо тут в Канаді фар-
мерови треба жінки роботячої, правдивої това-
ришки а не пані, що єї лиш місто та забава в
голові».

— **З залізниць.** Східно-північно-західний ав-
стрійський звязок залізничий. — З днем 1. жов-
тня 1904 вїде в жите додаток II до тарифи
часть II, зшитка 2. з 1. сїчня 1901.

Північно-німецкий рух товаровий з Галичи-
ною і Буковиною. — З днем 1. вересня 1804
вїйшов в жите додаток II до залучника з 1. па-
доліста 1903 тарифи часть II, зшитка 2. з 1. мар-
ця 1904.

— **Дрібні вісти.** З бюро Каси хорих перепле-
тників при ул. Бляхарській 5 у Львові украдено
з шафи залізну касу з 400 коронами і книжоч-
кою каси ошадности на 2.600 К. — Приватні
іспити в торговельній Академії у Львові з пред-
метів купецких відбудуть ся в днях 3. і 4. жов-
тня с. р. Поданя, остемпльовані на 1 К, треба
вносити до 20. с. м. до дирекції (ул. Скарбків-
ска ч. 39). До кождого поданя треба долучити
метрику, сьвідоцтва шкільні і таксу в квоті 16
К за кождий предмет. Ближих поясень уділяє
дирекція в урядових годинах від 10. до 11. ра-
но. — Сего року відбуде ся велика ліцитація
війскових коний. Іменно в днях 28., 29. і 30. с.
м. буде проданих до 600 штук війскових коний
на кінській торговиці у Львові. — В Вороблику
королівским коло Ріманова померла дня 12. с.
м. Христина з Чирняньских Саламон, жінка па-
роха, в 66. році жита.

— Гумористичний кутик.

Ідеаліст.

— Знаєш, мій любчику, як віддам ся, то крім приданого одержу вілля на передмісті, самохід, срібло і дорожчості по мамі, ренту, яку мені вуйко записав, гарну виправу...

— Ах! моя найдорозша! Так слухав бим тебе до саміського рана.

Крадені гуси.

До коршмара прибігає в ночі мужик і приносить в койці чотири гуси.

— Купите, Мошку, чотири гуси, крадені в дворі?

— Що хочеш за них. Маєш по короні і шустку за коєц.

— Добре, але сховайте їх перед шандарами.

Мошко сховав гуси до пивниці, а на другий день найшов в койці чотири молоді... бузьки.

Русини! Пам'ятайте на українсько руску бур-су в Новім Санчи.

Телеграми

з дня 15. вересня.

Відень. Цісар прийняв нині на окремій авдієнції румунського президента міністрів, Стурдза.

Атини. Дневники доносять, що президент міністрів Теотокіс не хотів прийняти провідників кретьської опозиції і казав їм відповісти, що правительтво по повороті кн. Юрія з подорожи по Европі має намір предложити ліберальну конституцію на Креті.

Париж. На тутешній біржі кружляє чутка, що російський міністер скарбу старає є ся о позичку в Парижи.

Копенгага. Приїхав ту капітан маринарки з Япавії, аби слідити, коли російська фльота буде переїздити з Балтику на Атлантийський океан в дорогу на далекий Схід.

Льондон. Daily Chronicle доносить з Нового Йорку, що в републіканськім сторонництві ново-йоркського стану повстало роздвоєнє, яке певно вийде в хосен Паркера, котрий є контркандидатом Рузвельта.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішніх недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Читайте!

Читайте!

Поває виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витискама, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на віір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

„Тревоги автора і видавника“

(гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері ви-носить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

**Всілякі
КУПОНИ**

вильосовані

цінні папері

виплачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

**БАНКУ
Гіпотечного.**

Товариство „Просьвіта“ у Львові

підняло ся в сім році виданя, якого потреба для всеї нашої суспільности дуже діймаючо дає ся відбувати. Іменно під редакцією голови Товариства „Просьвіти“ проф. Юліана Романчука мають видавати ся твори наших найзнаменитших письменників в цілі їх спонуларизованя. Перша книжка, яко том I. „Рускої письменности“, обнимающий твори Котляревского, Артемовского-Гулана (межи ними і зовсім ще незнані) і Гребінки, портретами і короткими житєписами авторів вже появила ся і продає ся в гарній оправі по 1 кор., в найгарнійшій оправі 1.50 кор. На пересилку поштову долучити треба 30 сот. більше. Висилає ся тільки за попередним надісланем грошій або за побранем поштовим (Nachnahme).

Позаяк наклад виносить всего 3000 примірників, проте просимо спішити ся з замовленнями.

Дістати можна в Канцелярії Товариства „Просьвіти“ у Львові, Ринок 10.

Александр Стефан — В. Щурат.

УЧЕБНИК французької мови

Часть I. Апробований для всіх середних женських шкіл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на поштову пересилку 15 с.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дівчат в Перемишли

— Краєва Рада шкільна апробувала слідуочі виданя Руского Тов-а педагогічного на нагороди пильности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповіданя для дітей	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
переклади Кримського	40 "	54 "
Дитячі оповіданя, Мамини Си-біряка	30 "	54 "
Байки Пушкіна	30 "	"
Оповіданє Марка Вовчка ч. I.	30 "	44 "
Марта Борецка	40 "	60 "
На прічках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачов-ського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстога	40 "	54 "
Поєми, О. Коньського	30 "	44 "
Покарана лож, комедийка	20 "	34 "
Малій сьпіваник	20 "	"
Серед цвітів, комедия в 2 діях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К " 1 К	30 "
Перша китичка, Ярошинь-ської	20 сот.	"
Друга китичка, Ярошинь-ської	20 "	"
оби разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	"
5 частий разом опр.		2 К 90 "
Для шкіл виділових апробовано:		
Дивні пригоди комаха, Сан-гвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспір в повітках	30 "	60 "

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

СВЕРПУХА

комедия в сільского життя в 3 актах -
Ціна 60 сот. - - - -

З життя схоплені типи, погідна веселість і простота сценічної обстановки чинять сю комедию дуже пригідною до вистави навіть для меньших аматорських кругів.

Набути можна в Ставропигійській книгарні у Львові.

В книгарні Товариства ім. Шевченка в книгарні Ставропигійській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

- Будучність гімназий. Ціна 1 К.
 - Партийна політика і морал. Ц. 50 с.
 - Родинне житє (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.
 - Соціалізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.
- Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ

проти огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаімности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4,161,669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пуліярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агентам господарям, де єще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківескім; власпу провізію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні цілі; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАІМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі „Просьвіти“.